

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-48>

УДК 656.1:640.58:338.48

СТЕГНЕЙ Маріанна

Мукачівський державний університет

<https://orcid.org/0000-0002-4688-6447>

НОДЬ Оршоа

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

<https://orcid.org/0000-0002-1048-776X>

БЕРГХАУЕР Олександр

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

<https://orcid.org/0000-0002-3832-2692>

ПРОКОПЕЦЬ Руслан

Мукачівський державний університет

<https://orcid.org/0009-0006-6486-6307>

ТРАНСПОРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

У статті досліджено роль транспортного забезпечення у формуванні якості готельно-ресторанного обслуговування в умовах розвитку територіальних громад. Зазначено, що розвиток готельно-ресторанного бізнесу у територіальних громадах є важливим атрибутом іміджу території, що сприяє залученню інвестицій, виступає джерелом податкових надходжень та робочих місць у громаді. Добре організоване транспортне обслуговування громадян та гостей і наявність розвинутих транспортних систем у територіальних громадах є важливою умовою для економічного та соціального розвитку. Доведено, що якісне транспортне забезпечення є важливою умовою конкурентоспроможності туристичного продукту регіону (громади), у зв'язку з чим представники туристичного та готельно-ресторанного бізнесу зацікавлені в його оптимізації, розвитку та диверсифікації.

Проаналізовано стан транспортного забезпечення розвитку громад, що дозволило виділити основні тенденції, серед яких: зростання ролі та переважання автомобільного і залізничного транспорту, погіршення якості транспортного обслуговування, старіння парку громадського транспорту, слабка відповідність маршрутів потребам громадян та бізнесу, зниження економічної доступності транспорту для громадян з низьким рівнем доходу. Вказані проблеми посилюються в умовах повномасштабної війни в Україні.

Для оптимізації транспортного забезпечення готельно-ресторанного обслуговування в територіальних громадах запропоновано модель, яка спрямована на покращення доступності туристичних об'єктів через співпрацю місцевих громад та підприємств, розвиток інфраструктури і використання сучасних технологій. На місцевому рівні реалізація моделі оптимізації транспортного забезпечення готельно-ресторанного обслуговування може здійснюватися за допомогою ряду інструментів, серед яких: розробка та вдосконалення місцевих транспортних маршрутів, що покращують доступність ключових туристичних об'єктів; інвестиції в транспортну інфраструктуру, такі як покращення дорожнього покриття, створення зручних зупинок громадського транспорту та паркувальних зон; співпраця між місцевою владою та туристичними підприємствами у створенні спільних інформаційних центрів та організації промоційних кампаній; державно-приватне партнерство.

Ключові слова: готельно-ресторанне обслуговування, транспортна система, транспортне забезпечення, територіальні громади, модель оптимізації транспортного забезпечення готельно-ресторанного обслуговування.

STEHNEI Marianna

Mukachevo State University

NOD Orshoia, BERGHAUER Sándor

Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

PROKOPETS Ruslan

Mukachevo State University

TRANSPORT SUPPORT FOR HOTEL AND RESTAURANT SERVICES IN THE CURRENT CONDITIONS OF TERRITORIAL COMMUNITIES DEVELOPMENT

The article investigates the role of transport support in shaping the quality of hotel and restaurant services in the context of the development of territorial communities. It is noted that the development of the hotel and restaurant business within territorial communities is an important attribute of the area's image, attracting investments, generating tax revenues, and creating jobs within the community. Well-organized transport services for citizens and guests, as well as the presence of developed transport systems in territorial communities, are crucial for economic and social development. It has been proven that high-quality transport support is an important condition for the competitiveness of a region's (community's) tourism product, which is why representatives of the tourism and hotel-restaurant business are interested in its optimization, development, and diversification.

The state of transport support for community development has been analyzed, highlighting the main trends, including the growing role and predominance of automobile and railway transport, the deterioration of transport service quality, the aging of public transport fleets, the weak alignment of routes with the needs of citizens and businesses, and the declining economic accessibility of transport for low-income citizens. These problems are exacerbated by the full-scale war in Ukraine.

To optimize transport support for hotel and restaurant services in territorial communities, a model is proposed that aims

to improve the accessibility of tourist sites through the cooperation of local communities and enterprises, infrastructure development, and the use of modern technologies. At the local level, the implementation of the model for optimizing transport support for hotel and restaurant services can be carried out using several tools, including the development and improvement of local transport routes to enhance the accessibility of key tourist sites; investment in transport infrastructure, such as improving road surfaces, creating convenient public transport stops, and parking zones; cooperation between local authorities and tourism enterprises in creating joint information centers and organizing promotional campaigns; and public-private partnerships.

Keywords: hotel and restaurant services, transport system, transport support, territorial communities, model for optimizing transport support for hotel and restaurant services.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Важливим чинником розвитку готельно-ресторанного бізнесу та організації якісного обслуговування гостей є розвинута ринкова інфраструктура відповідних територій. Транспортне обслуговування в сфері послуг охоплює сукупність галузей, які задовольняють потреби як населення, так і готельно-ресторанного бізнесу. Готельно-ресторанні комплекси є важливою складовою сфери послуг, відіграючи значну роль у соціальній сфері держави та задовольняючи основні потреби відряджених, подорожуючих та туристів у проживанні та харчуванні. Ці категорії населення, перебуваючи у відрядженнях, на подорожах чи відпочинку, часто користуються транспортними послугами. Надання таких послуг позитивно впливає не лише на показники якості сервісу, але й на фінансово-економічний стан обслуговуючих підприємств та країни в цілому, сприяючи підвищенню ефективності суспільного виробництва. Актуальність транспортного забезпечення розвитку готельно-ресторанного комплексу визначається важливістю забезпечення якісного та доступного транспорту для зростаючого потоку туристів і бізнесменів, що сприяє підвищенню рівня сервісу, економічному розвитку місцевих громад, інтеграції регіонів, створенню робочих місць та підтримці екологічно сталого розвитку.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Актуальні напрямки розвитку готельного і ресторанного бізнесу в сучасних умовах та організації відповідних послуг досліджено науковцями Матвійчук Л., Лепкий М., Молнар-Бабіля Д., Лендел О.Д. У наукових працях стверджується, що транспортне забезпечення є важливим чинником якості туристичного продукту та конкурентоспроможності сфери послуг регіону. Проблеми транспортного забезпечення розвитку територіальних громад розглядаються у працях багатьох вітчизняних науковців, серед яких при написанні статті використано праці: Андрушків Б.М., Погайдак О.Б., Кирич Н.Б., Керничний Б.Я., Ратинський В., Гагалюк О. Водолазький І.О., Водолазький О. О., Кириченко І. О.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

Попри численні дослідження, питанням транспортного забезпечення готельно-ресторанного обслуговування не приділяється достатньо уваги, що зумовило вибір мети та цілей статті.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою написання статті є дослідження проблем транспортного забезпечення готельно-ресторанного обслуговування в умовах розвитку територіальних громад.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Транспортне забезпечення відіграє ключову роль у конкурентоспроможності готельно-ресторанного обслуговування, забезпечуючи легкий доступ до об'єктів, покращуючи клієнтський досвід через зручні трансфери та організовані екскурсії, підвищуючи якість сервісу завдяки швидкому реагуванню на потреби клієнтів, а також сприяючи економічній ефективності через оптимізацію логістики. Ці фактори не лише збільшують привабливість закладів, але й дозволяють їм ефективно конкурувати на ринку, залучаючи більше клієнтів і утримуючи їх.

Як зазначають науковці, «щоб завоювати ринок транспортні підприємства, установи та організації цієї сфери доцільно вдосконалювати організацію надання обґрунтованого широкого спектру додаткових транспортних послуг. Одним з напрямків діяльності на даний час є транспортне забезпечення власне готельно-ресторанного бізнесу і зокрема його клієнтури» [1]. Отже, представники готельно-ресторанної справи зацікавлені в якій організації транспортних послуг для своїх гостей.

На організації якісного транспортного забезпечення територій, як необхідної умови конкурентоспроможності підприємств готельно-ресторанного бізнесу наголошують вітчизняні науковці Матвійчук Л., Лепкий М., Молнар-Бабіля Д.: «розвинена транспортна мережа сприяє розвитку місцевих туристичних визначних пам'яток і бізнес-центрів, що збільшує попит на послуги готелів. Хороша транспортна інфраструктура також позитивно впливає на оперативну діяльність готелів, забезпечуючи своєчасну доставку товарів і послуг, необхідних для їх функціонування» [2.].

Науковець Лендел О. зазначає, що туристи в більшості випадків надають переваги туристичному продукту в умовах його якісного транспортного супроводу. До основних складових моделювання транспортного забезпечення туризму наковець відносить:

- відстань (для подорожей до 400-500 кілометрів зазвичай використовують автомобільний транспорт, для відстаней від 400 до 1000 кілометрів – залізничний, а для перевезень понад 1000 кілометрів – повітряний);

- час витрачений на транспортування, не пов'язаний з наданням туристичних послуг під час переміщення, повинен бути зведений до мінімуму;

- комфорт, тобто транспортні послуги мають бути адаптовані до потреб різних категорій туристів. Вони повинні забезпечувати базовий рівень комфорту для найменш вибагливих туристів та найвищий рівень для тих, хто має високий рівень доходу або особливу чутливість до якості послуг;

- безпека, яка визначає важливість підвищувати стандарти безпеки як транспортної інфраструктури, так і самого транспорту;

- вартість послуг, ціноутворення має бути прозорим, а ціни диференційованими в залежності від рівня комфорту та інших параметрів;

- конкуренція - необхідно створювати нормативно-правові умови, які сприяють конкурентній боротьбі між учасниками ринку перевезень [3].

Територіальні громади зацікавлені у розвитку готельно-ресторанного бізнесу на своїх територіях, оскільки наявність місць розміщення та якісного харчування є важливим атрибутом іміджу території, що сприяє залученню інвестицій, а також - це податки до місцевого бюджету та наявність робочих місць у громаді. Крім того, добре організоване транспортне обслуговування громадян та гостей і наявність розвинутих транспортних систем у територіальних громадах є важливою умовою для економічного та соціального розвитку громад.

Погоджуємося з науковцями, що «проблеми транспорту, які включають погані дороги, застарілі автопарки, малофункціональні поїзди, літаки та перевантажені ділянки перешкоджають вільному переміщенню товарів та послуг, що ще більше уповільнює економічне зростання та розвиток. [4].

Одним з показників роботи громадського транспорту є кількість перевезених пасажирів. Таблиця 1 надає детальний зріз кількості перевезених пасажирів різними видами транспорту за період з 2018 по 2022 роки.

Таблиця 1.

Кількість пасажирів перевезених у розрізі різних видів транспорту

Вид транспорту	2018	2019	2020	2021	2021	2022/2021, %
авіаційний	12529,00	13705,80	4797,50	9300,00	5208	-44
автомобільний	1906852,10	1804929,30	1083872,70	1089300,00	1437876	32
водний (морський, річковий)	668,10	669,30	309,10	500,00	390	-22
залізничний	157962,40	154811,80	68332,50	81300,00	102438	26
метрополітен	726585,10	714982,10	411149,70	482600,00	443992	-8
тролейбусний	1016241,20	945694,50	578999,60	594400,00	529016	-11
трамвайний	666271,10	627515,10	422753,20	398000,00	302480	-24

Джерело: сформовано автором за даними державної служби статистики України[5]

Як бачимо з таблиці, у 2021 році всі види транспорту, за винятком автомобільного, зазнали значного спаду у 2020 році. Це пов'язано з введеними карантинними обмеженнями та загальним зниженням мобільності населення. У 2021 році спостерігається тенденція до відновлення пасажиропотоків. Однак, рівні 2019 року ще не досягнуті. У 2022 році, на жаль почалося повномасштабне вторгнення Росії на Україну, що повністю переформатувало вказані тенденції. Проте, роль громадського транспорту в цих умовах суттєво підвищилася через міграційні процеси як всередині, так і за межі України. В цих умовах зростає роль автомобільного (+32%) та залізничного (+26) транспорту. У той же час скоротилися обсяги пасажиропотоків авіаційного (-44%), водного (-22%) та внутрішнього міського транспорту. Насамперед це пов'язано з питанням безпеки та скороченням чисельності населення внаслідок міграції в умовах війни.

Погоджуємося з думкою Сенів Л.А., що основними проблемами міського транспорту та якості обслуговування в Україні є: застарілий транспортний парк, недостатнє фінансування, поганий стан доріг, неефективне планування маршрутів, відсутність інтегрованої системи громадського транспорту, перевантаженість громадського транспорту в годину пік, низьку якість обслуговування, відсутність доступності для маломобільних груп населення та слабку інфраструктуру для альтернативних видів транспорту, таких як велосипеди [6]. Вирішення вказаних проблем є функцією місцевих адміністрацій. Проте, окремі завдання залежать від діючої державної політики в сфері транспорту.

Для оцінки транспортного забезпечення територіальних громад, в міжнародній практиці застосовують термін «стала мобільність». Як зазначають експерти U-LEAD, «Стала мобільність» – це здатність людей брати участь в активностях, що відбуваються в різних місцях, завдаючи при цьому мінімального негативного впливу на довкілля, економіку та просторове планування територій. [7]. Для більшості українців та керівників об'єднаних територіальних громад (ОТГ) поняття «стала мобільність» є

новим і потребує пояснення. В європейському розумінні мобільність стосується здатності людей брати участь в заходах у різних місцях, таких як сусіднє село, місто, район, обласний центр або навіть сусідня вулиця. Мобільність може бути обмежена різними факторами, включаючи просторові, часові та економічні обмеження. Її можна оцінювати за інтенсивністю, яка може бути високою або низькою. Особливо низька мобільність характерна для невеликих населених пунктів, віддалених від головних доріг, де приватний автомобіль часто є єдиним засобом пересування для участі в активностях в інших місцях.

Водночас, на даний час, територіальні громади не мають достатніх фінансових інструментів для формування сталої мобільності та розвитку транспортної інфраструктури. Реформа децентралізації дорожнього сектору, яка передбачала створення Державного дорожнього фонду та передачу доріг місцевого значення від центрального рівня до областей, поки що не створила нових юридичних чи фінансових можливостей для об'єднаних громад. Дороги місцевого значення залишаються на балансі органів державної влади, будучи переданими з рівня Державного агентства автомобільних доріг України «Укравтодор» на рівень обласних державних адміністрацій (ОДА). На рівні територіальних громад залишається інструменти покращення сервісу, планування маршрутів міського і приміського транспорту відповідно до потреб населення і бізнесу, проведення організаційних заходів для залучення інвестицій в облаштування дорожньої інфраструктури.

До важливих напрямків забезпечення мобільності населення територіальних громад науковці Водозазький І.О., Водозазький О. О., Кириченко І. О. відносять оптимізацію процесів проектування маршрутів внутрішнього та міжрайонного транспорту відповідно до потреб жителів сільської місцевості із урахуванням типу місцевості, її географічного розміщення та особливостей, зокрема ландшафтних із застосуванням програм моделювання ланцюгів подорожей MND. Не менш актуальним є забезпечення економічної доступності транспорту для населення, особливо соціально вразливих груп [8]. На нашу думку, окрім полегшення та підвищення комфорту місцевих жителів, оптимізація транспортного сполучення в сільських місцевостях дозволила б підвищити рівень конкурентоспроможності туристичних підприємств та підприємств готельно-ресторанного комплексу у регіонах.

Виходячи з результатів досліджень, до передумов необхідності оптимізації транспортного забезпечення готельно-ресторанного обслуговування в умовах розвитку територіальних громад на даний час можна віднести наступні:

1. Розвиток туризму як важливого чинника соціально-економічного розвитку громад, що призводить до зростання потреб в ефективному транспортному забезпеченні, щоб забезпечити зручне та швидке переміщення туристів до готелів, ресторанів та інших туристичних об'єктів;
2. В умовах урбанізації та розвитку територіальних громад постає питання модернізації транспортної інфраструктури, яка має забезпечити комфортні умови для мешканців та гостей;
3. Важливість транспортного забезпечення також полягає у підвищенні ефективності логістики, доставки продуктів харчування, товарів і послуг, що є критичним для успішного функціонування готельно-ресторанного бізнесу;
4. Зростає значення екологічно чистого транспорту, що допомагає зменшити негативний вплив на навколишнє середовище. Це питання є особливо актуальним для туристичних територій, де збереження природних ресурсів має високе значення.
5. Забезпечення транспортної доступності для людей з обмеженими можливостями є ключовим аспектом сучасної інфраструктури, включаючи туристичну сферу.

Ці фактори підкреслюють важливість обговорення теми транспортного забезпечення у контексті готельно-ресторанного обслуговування та розвитку територіальних громад.

Отже, зважаючи на зацікавленість суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу і місцевих громад у поліпшенні транспортного забезпечення територій необхідно знаходити варіанти ефективного співробітництва в цій сфері. На рис.1. наведено модель оптимізації транспортного обслуговування готельно-ресторанного бізнесу на основі співпраці з місцевими громадами.

Наведена модель спрямована на покращення доступності туристичних об'єктів через співпрацю місцевих громад та підприємств, розвиток інфраструктури і використання сучасних технологій.

Співробітництво територіальних громад і туристичних підприємств у розвитку транспортного забезпечення регіонів може значно покращити туристичну привабливість та економічний розвиток цих територій, зокрема за такими напрямками: розробка та вдосконалення транспортних маршрутів, інвестування у транспортну інфраструктуру; промоція та маркетинг; запуск спеціальних автобусних маршрутів, екскурсійних маршрутів або трансферних послуг від ключових транспортних вузлів до туристичних місць; створення туристичних хабів; впровадження технологічних рішень; спільні зусилля щодо забезпечення доступності транспорту для маломобільних груп населення можуть покращити загальне враження від регіону та розширити аудиторію відвідувачів.

На місцевому рівні реалізація моделі оптимізації транспортного забезпечення готельно-ресторанного обслуговування може здійснюватися за допомогою ряду інструментів, серед яких: розробка та вдосконалення місцевих транспортних маршрутів, що покращують доступність ключових туристичних об'єктів; інвестиції в транспортну інфраструктуру, такі як покращення дорожнього покриття, створення

зручних зупинок громадського транспорту та паркувальних зон; співпраця між місцевою владою та туристичними підприємствами у створенні спільних інформаційних центрів та організації промоційних кампаній; державно-приватне партнерство.

Рис.1. Модель оптимізації транспортного забезпечення готельно-ресторанного обслуговування в умовах розвитку територіальних громад

Джерело: запропоновано авторами

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

На основі проведеного дослідження доведено, що транспортне забезпечення відіграє важливу роль у формуванні іміджу територій, розвитку туризму та готельно-ресторанного бізнесу. У зв'язку з цим, як представники бізнесу, так і місцеві органи влади зацікавлені в оптимізації і диверсифікації громадського транспорту, встановленні оптимальних маршрутів та підвищенні доступу до транспортних послуг для населення та гостей. З огляду на виявлені потреби запропоновано модель оптимізації транспортного забезпечення готельно-ресторанного обслуговування в умовах розвитку територіальних громад, яка визначає розподіл завдань у сфері оптимізації транспортних послуг та основні напрямки і інструменти співпраці між представниками готельно-ресторанного бізнесу і місцевих громад. Основними інструментами такої співпраці на місцевому рівні визначено: розвиток транспортних маршрутів, інвестування в інфраструктуру; створення інформаційних центрів у співпраці з туристичними підприємствами та реалізація проектів державно-приватного партнерства.

Література

1. Андрушків Б.М., Погайдак О.Б., Кирич Н.Б., Керничний Б.Я. Шляхи удосконалення транспортного сервісу у сфері готельно-ресторанного бізнесу. *Review of transport economics and management*. 2020. №19. DOI: [https://doi.org/10.15802/rtem.v0i3\(19\).209827](https://doi.org/10.15802/rtem.v0i3(19).209827)
2. Матвійчук Л., Лепкий М., Молнар-Бабіля Д.. Регіональний аналіз розвитку готельного господарства в Україні. *Економіка та суспільство*, вип. 31. 2021. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-68>
3. Лендел О.Д. Роль транспортної інфраструктури у розвитку туризму / О.Д. Лендел // Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, 14-15 травня 2020 р., Мукачево: Вид-во МДУ, 2020. – С. 318-319
4. Ратинський В, Гагалюк О. Аналіз проблем і перспектив розвитку елементів транспортної складової економіки в умовах добровільного об'єднання територіальних громад. *Галицький економічний вісник* https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu Galician economic journal, No 3 (58), 2019 https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2019.03
5. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>

6. Сенів Л.А. Проблеми організації міських пасажирських перевезень. *Економіка та суспільство*. Випуск 44. 2022. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-96>
7. Про результати базового дослідження ситуації у сфері сталої місцевої мобільності в об'єднаних територіальних громадах України Аналітичний звіт U-LEAD. https://transformative-mobility.org/wp-content/uploads/2024/01/Baseline-report_UK.pdf
8. Водолазкий І.О., Водолазкий О. О., Кириченко І. О. Оптимізація транспортно-логістичної системи задля спрощення переміщення населення сільської місцевості. *Вісник машинобудування та транспорту* №2(18), 2023. DOI: <https://doi.org/10.31649/2413-4503-2023-18-2-32-37>
9. Економічна оцінка функціонування логістичної інфраструктури водного транспорту України / М.І. Стегней, В.М. Герзанич, А.-М.І. Архангельська, І.М. Бошинда // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія: Економічні науки. –2019. –№ 4, Т. 2. –С. 278-291
10. Іртишева І.О., Стегней М.І., Михайлов М.С. Методичні підходи до оцінки рівня інноваційного розвитку регіону. *Економіка та суспільство: електронний науковий фаховий журнал*. 2018. № 16. С. 586-593.

References

1. Andrushkiv, B. M., Pohaidak, O. B., Kyrych, N. B., & Kernychnyi, B. Ya. (2020). Shliakhy udoskonalennia transportnoho servisu u sferi hotelno-restorannoho biznesu [Ways to improve transport service in the hotel and restaurant business]. *Review of Transport Economics and Management*, (19). [https://doi.org/10.15802/rtem.v0i3\(19\).209827](https://doi.org/10.15802/rtem.v0i3(19).209827)
2. Matviichuk, L., Lepkyi, M., & Molnar-Babilia, D. (2021). Rehionalnyi analiz rozvytku hotelnoho hospodarstva v Ukraini [Regional analysis of the development of the hotel industry in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and Society]*, (31). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-68>
3. Lendel, O. D. (2020). Rol transportnoi infrastruktury u rozvytku turyzmu [The role of transport infrastructure in tourism development]. In *Suchasni tendentsii rozvytku nauky i osvity v umovakh pohlyblennia yevrointehratsiinykh protsesiv: Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, 14-15 travnia 2020 r.* (pp. 318-319). Mukachevo: Vyd-vo MDU.
4. Ratynskiy, V., & Hahaliuk, O. (2019). Analiz problem i perspektiv rozvytku elementiv transportnoi skladovoi ekonomiky v umovakh dobrovol'nogo obiednannia terytorialnykh hromad [Analysis of problems and prospects for the development of transport components of the economy in the context of voluntary association of territorial communities]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk [Galician Economic Journal]*, (3(58)). https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2019.03
5. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. (n.d.). Retrieved from <https://www.ukrstat.gov.ua>
6. Seniv, L. A. (2022). Problemy orhanizatsii miskykh pasazhyrskykh perevezen [Problems of urban passenger transportation organization]. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and Society]*, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-96>
7. U-LEAD. (2024). Pro rezultaty bazovoho doslidzhennia sytuatsii u sferi staloï mis'koyi mobil'nosti v ob'iednanykh terytorialnykh hromadakh Ukrainy [Baseline research on the situation in the field of sustainable local mobility in the united territorial communities of Ukraine]. Analytical report. Retrieved from https://transformative-mobility.org/wp-content/uploads/2024/01/Baseline-report_UK.pdf
8. Vodolazkyi, I. O., Vodolazkyi, O. O., & Kyrychenko, I. O. (2023). Optymizatsiia transportno-lohistychnoi systemy zadlia sproshchennia peremishchennia naseleння sil'skoi mistsevosti [Optimization of the transport and logistics system to facilitate the movement of the rural population]. *Visnyk mashynobuduvannia ta transportu [Bulletin of Mechanical Engineering and Transport]*, (2(18)), 32-37. <https://doi.org/10.31649/2413-4503-2023-18-2-32-37>
9. Ekonomichna otsinka funktsionuvannia lohistychnoi infrastruktury vodnoho transportu Ukrainy / M.I. Stehney, V.M. Herzanych, A.-M.I. Arkhanhelska, I.M. Boshynda // Visnyk KhNAU im. V.V. Dokuchaieva. Serii: Ekonomichni nauky. –2019. –№ 4, Т. 2. –С.278-291.
10. Irtysheva, I.O., Stehnej, M.I., Mykhajlov, M.S. (2018). «Methodical approaches to assessing the level of innovative development of the region». *Ekonomika ta suspilstvo: elektronnyj naukovyj fakhovyj zhurnal*. № 16. pp. 586-593.